

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/28322 GK 165

7/34962 GK 28

Sayı :30824082-610-14405547
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Aralık 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/33600 GK 12

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/33600 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Malatya İli Hekimhan ve Kuluncak ilçeleri sınırlarında, Akyüz Mad. İnş. Nak.Orm. Ür. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. tarafından yürütülmesi planlanan "Demir Cevheri Kapasite Artışı ve Kırma-Element Tesisi" projesine Malatya Valiliği Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu" kararı verilmiştir.

Ancak proje alanı, Konaktepe Mahallesi'nin tek içme ve kullanma suyu kaynağına yalnızca 435 metre mesafede olup, ruhsat alanı bu su kaynağının beslenme bölgesinde yer almaktadır. Bu durum, 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun ve ilgili yönetmeliklerde belirtilen koruma alanı düzenlemelerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Proje kapsamında yapılacak patlatmalı açık ocak madencilik faaliyetleri, yeraltı sularında asit drenajı ve ağır metal kirliliği riski doğuracak, Konaktepe ve çevresinde yaşayan halkı içme suyu, tarım ve hayvancılık açısından ciddi bir tehdit altına sokacaktır.

ÇED raporunda, proje sahasına en yakın içme suyu kuyusu olan MASKİ'ye ait SK-05 noktasının birinci ve ikinci derece koruma alanlarının belirlenmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Ayrıca raporda yörede yaşayan halkın görüşlerinin alınmasına yönelik Halkın Katılımı Toplantısı düzenlenmemiş, süreç şeffaf ve katılımcı bir şekilde yürütülmemiştir.

Projeden doğacak etkilerin kümülatif olarak değerlendirilmesi gerekirken, bölgede mevcut diğer maden projeleri dikkate alınmamış, ÇED raporunda bu konuda ciddi bir eksiklik ortaya çıkmıştır. Tüm bu hususlar, halk sağlığı, çevre koruması, su kaynaklarının sürdürülebilirliği ve ekosistemin bütünlüğü açısından büyük risk teşkil etmektedir.

Bu bağlamda;

1-Proje alanı ile Konaktepe Mahallesi'ne içme ve kullanma suyu sağlayan tek kaynağın arası yalnızca 435 metre iken, bu kaynağın birinci ve ikinci derece koruma alanlarının belirlenmemesinin gerekçesi nedir?

2-Bakanlığınız, bu proje için verilen ÇED Olumlu Kararı sürecinde halkın katılımını sağlamak amacıyla bir toplantı düzenlenmemesini uygun bulmakta mıdır?

3-ÇED raporunda, yörede yaşayan halkın görüş ve itirazlarının yeterince dikkate alınmadığı iddiaları doğru mudur? Bu konuda Bakanlığınız bir inceleme başlatmış mıdır?

4-Proje alanındaki faaliyetlerin asit drenajı ve ağır metal kirliliğine yol açmaması için hangi önleyici tedbirler alınmıştır? Bu tedbirlerin denetimi nasıl yapılacaktır?

5-ÇED raporunda belirtilen su numunelerinin 3 ayda bir alınacağı belirtilmiştir. Bu sürenin, olası bir kirlilik durumunu tespit etmekte yetersiz olacağına dair eleştiriler vardır. Bakanlığınız bu süreyi yeterli görmekte midir?

6-Projenin bölgede bulunan kayısı bahçeleri ve tarım arazileri üzerindeki etkileri

değerlendirilmiş midir? Tarım Kanunu ve çevre mevzuatına aykırılıklar tespit edilmiş midir?

7-ÇED raporunda bölgedeki diğer maden ocaklarının kümülatif etkilerinin değerlendirilmediği iddiaları doğru mudur? Doğruysa bu eksiklik nasıl giderilecektir?

8-Bakanlığınız, Konaktepe ve çevresindeki halkın sağlığını ve içme suyu kaynağını korumak amacıyla bu projenin durdurulması veya yeniden değerlendirilmesi için bir çalışma yapmayı planlamakta mıdır?

CEVAP

1-ÇED Yönetmeliği uyarınca yürütülen ÇED Süreçleri sadece Bakanlığımızca yürütülmemekte olup, proje konusuyla ilgili tüm kurum ve kuruluşların katılımıyla gerçekleştirilen bir süreçtir. Süreç içerisinde yapılan bilimsel/teknik çalışmalar Bakanlığımızca yetkilendirilmiş firmalar tarafından, Proje Özel Formatları kapsamında yapılmakta/yaptırılmaktadır.

Bu süreç boyunca sürdürülen çalışmalarla halktan gelen görüş ve öneriler de dikkate alınarak projenin çevresel etkilerinin mevzuatın gerektirdiği biçimde araştırılıp incelendiği ve olası çevresel etkilerin en aza indirilmesi için gerekli önlemlerin alındığı, bu konuda diğer ilgili kurum ve kuruluşların da hem fikir olduğu da dikkate alınarak değerlendirildiği bir süreçtir. Soruda belirtilen hususlarla ilgili değerlendirmeler <https://eced.csb.gov.tr/jsp/ek1/30224#> internet adresindeki Nihai ÇED Raporu'nda yer almaktadır.

Ayrıca konuyla ilgili İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu üyelerinden Malatya Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün olumlu görüşü bulunmaktadır.

2-Proje kapsamında ÇED Başvuru Dosyasının hazırlandığı tarih itibari ile yürürlükte olan; Mülga 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı ÇED Yönetmeliğinin 9. Maddesi gereğince ÇED sürecine halkın katılımını sağlamak, proje hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla 05.08.2020 tarihinde Malatya İli, Kuluncak İlçesi'nde bulunan Kulaş Sosyal Tesisleri'nde saat 11:00' da Halkın Katılımı Toplantısı ile ilgili broşürler dağıtılmış, halkı yatırım hakkında bilgilendirme amaçlı Bakanlığımızdan ÇED Yeterliliği almış firma tarafından sunum yapılmış, halkın görüş ve önerileri alınmıştır. Soruda belirtilen hususla ilgili olarak <https://eced.csb.gov.tr/jsp/ek1/30224#> internet adresindeki Nihai ÇED Raporunun IV.2. Halkın ÇED Sürecine Katılımı için kullanılan yöntemler, halkın görüşlerinin çevresel etki değerlendirmesi çalışmasına yansıtılması için önerilen/kullanılan yöntemler başlığı altında halkın görüş ve önerileri yer almaktadır.

3-Bu süreç boyunca sürdürülen çalışmalarla halktan gelen görüş ve öneriler de dikkate alınarak projenin çevresel etkilerinin mevzuatın gerektirdiği biçimde araştırılıp incelendiği ve olası çevresel etkilerin en aza indirilmesi için gerekli önlemlerin alındığı, bu konuda diğer ilgili kurum ve kuruluşların da hem fikir olduğu da dikkate alınarak değerlendirildiği bir süreçtir. Soruda belirtilen hususlarla ilgili değerlendirmeler <https://eced.csb.gov.tr/jsp/ek1/30224#> internet adresindeki Nihai ÇED Raporu'nda yer almaktadır.

4-Projenin faaliyetinden kaynaklı asit drenajı ve ağır metal kirliliğine ilişkin olarak proje için verilen ÇED Olumlu Kararına esas teşkil eden Nihai ÇED Raporunda yer almakta olup, söz konusu ÇED Raporuna <https://eced.csb.gov.tr/jsp/ek1/30224#> internet adresimizden ulaşılabilir.

Ayrıca proje konu Nihai ÇED Raporu ekinde faaliyete ilişkin olarak Çukurova Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Maden Mühendisliği Bölümü tarafından "Asit Kaya/Maden Drenajı Hususunda İnceleme Raporu" yer almaktadır.

5-Proje kapsamında alınacak su numuneleri ve bu numunelerin izlenmesine ilişkin olarak proje için verilen ÇED Olumlu Kararına esas teşkil eden Nihai ÇED Raporunda yer almakta olup, söz konusu ÇED Raporuna <https://eced.csb.gov.tr/jsp/ek1/30224#> internet adresimizden ulaşılabilir. Konuyla ilgili olarak İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu üyelerinden Tarım ve Orman Bakanlığı (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü) tarafından su numunelerinin izlenmesi talep edilmiş olup, ayrıca proje kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığının (Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü) olumlu görüşü bulunmaktadır.

6-Projenin faaliyetinden kaynaklı tarım alanlarına ve ürünlerine ilişkin olarak proje için verilen ÇED Olumlu Kararına esas teşkil eden Nihai ÇED Raporunda yer almakta olup, söz konusu ÇED Raporuna <https://eced.csb.gov.tr/jsp/ek1/30224#> internet adresimizden ulaşılabilir. Konuyla ilgili İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu üyelerinden Malatya Valiliğinin (İl Tarım ve Orman Müdürlüğü) olumlu görüşü bulunmaktadır.

7-Soruda belirtilen hususla ilgili olarak <https://eced.csb.gov.tr/jsp/ek1/30224#> internet adresindeki Nihai ÇED Raporunun III.33. Kümülatif Etki Değerlendirmesi başlığı altında Sanayi Kaynaklı (Diğer aynı faaliyette olan maden ocakları,) Isınma Kaynaklı ve Trafik kaynaklı emisyonlar olarak Hava Kalitesi Dağılım Modellemesi yapılmıştır.

8-Bilindiği üzere 2872 sayılı ÇevreKanununun 10 uncu maddesi “Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez...” hükmü ve 10. Maddeye istinaden çıkarılan ÇED Yönetmeliğinin 14. Maddesinin 3. Paragrafında “(3) Bakanlık, Komisyon çalışmalarını ve halkın görüşlerini dikkate alarak proje için "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararı verir.” hükmü yer almaktadır. Soru Önergesine konu proje için ÇED Yönetmeliğinin 14. Maddesi uyarınca ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.